

НОВІ ДОКУМЕНТИ ПРО СПРАВУ Д-РА ГАЛІНДЕЗА

**АДВОКАТ ЕРНСТ ЗАПЕРЕЧУЄ, ЩО ЛЕТУН МОР-
ФІ БУВ ЗАМІШАНИЙ У СПРАВУ ЗНИКНЕННЯ
Д-РА ГАЛІНДЕЗА**

Вашингтон. — В консульському відділі державного департаменту знайдено 22-го червня нові документи, які можуть кинути нове світло на знищення диктора Колумбійського університету в Нью-Йорку д-ра Х. Галіндеза. Д-р Галіндез — це науковець баскійського походження, який виступав проти режиму президента Домініканської Республіки Трухільйо. 12-го березня д-р Галіндез зник в Нью-Йорку, і ця справа донині не є ясною. Протинники режиму теперішнього домініканського президента твердять, що Галіндеза викрали прихильники Трухільйо і його вбили. До цієї справи, твердять вони, вмішаний був і американський летун Джералд Лестер Морфі, який відбував подорожі своїм приватним літаком до Домініканської Республіки, і який пізніше зник там в столиці цієї держави. Новознайдені документи — це частини нотаткика летуна Морфі, його летунських книжечки і одна картка жовтого паперу, записана письмом летуна. В тих паперах згадане ім'я д-ра Галіндеза аж два рази, що свідчить, що летун Морфі мав якісь зв'язки з тим диктором. Також ясно, що летун відбував лет до Домініканської Республіки приблизно в тому часі, коли зник д-р Галіндез. Ті папери-документи передані до Федерального Бюро Інвестиґацій, але ще не можна твердити, що вони допоможуть з'ясувати справу знищення баскійського науковця. Але ці папери в дечому протиріччя тому твердженню, які недавно оголосив ньюйоркський адвокат Морріс Л. Ернст, який за гроші домініканського уряду досліджував справу знищення д-ра Галіндеза і стверджує, що в цій справі домініканський уряд має чисті руки, бо він зовсім не був вмішаний у справу знищення цього науковця. І тепер, після оголошення цих нових документів адвокат Ернст відповів із Нентакет, Мессачусетс, де перебував на відпочинку, що летун Морфі зовсім не грав жадної ролі у зникненні д-ра Галіндеза. Адвокат Ернст твердить, що новоопубліковані документи летуна Морфі не є для нього жадною новиною, бо він їх бачив. В цих запитах, твердить адвокат, немає жадного позитивного твердження про те, що летун Морфі мав вивезти д-ра Галіндеза із ЗДА.

Гагерті віднидає вістни про резигнацію Адамса

Вашингтон. — Пресовий секретар Біл. Дому Джеймс С. Гігерті заявив журналістам, що головний дорадник Білого Дому Шерман А. Адамс морально працює в Білому Домі і що неправдиві є вісті про те, що Президент шукає наступника, який міг би зайняти становище Адамса. В журналістичних колах появлялася була вістка, що найправдоподібнішим наступником Адамса є секретар внутрішніх справ, який є формальним заступником Акамаса, Фред А. Сітон. — Востонський, промисловець Бернард Голдфарб повідомив голову конгресової підкомісії для перевірки недоглядів в урядових агентствах конгресмена Орена Гарріса про те, що він 1-го липня явиться в цій комісії на переслухання в справі своїх зв'язків із головним дорадником президен-

та Айзенгавера Шерманом Адамсом. Тому, що шораз більше республіканських політиків домагаються резигнації Адамса, то віде-президент Річард М. Ніксон закликає своїх партійних колег до єдності. 20-го червня Ніксон промовляв на зборах голов стейтвхів республіканських комітетів і сказав таке: «Клопіт в тому, що коли республіканці знайдуться в клопоті, то вони починають діяти немом купка канібалів». Сенатор з Юта, який має стати дуже близько до Айзенгавера, Артур Воткінс, сказав, що сам Адамс повинен зрозуміти, що для нього немає місця в Білому Домі. Резигнації Адамса домагається і губернатор Каліфорнії Гудвін Дж. Найт, який кандидує на сенатора ЗДА, заявляючи таке: «Якщо б я був Шерманом Адамсом, я б зрезигнував».

Президент підписав закон про збільшення платень федеральних урядовців

Вашингтон. — 20-го червня президент Айсенавер підписав закон про збільшення на 10% платень 1,021,072 федеральних урядовців із важністю звад від 1-го січня цього року. Президент пропонував збільшення платень цих урядовців тільки на 6-7 відсотків, а минулого року він поставив „вето“ проти 11-відсоткового збільшення на тій основі, що це мало б інфляційний вплив на економіку країни. Це збільшення платень федеральних урядовців коштуватиме державу

В АМЕРИЦІ

● Департамент оборони вислав до Тайдену (Сіаму) машину, яка може виробити години напруження 500 фунтів проти хімікатів, які вмерли останнім часом понад 500 осіб. Ця машина не впрокує вакцину голкою, а тисне її в організм.

Колекціонер Томас Б. Росс із Норфолку, Коннектикут, має 25-центовий сертифікат із 1862 року, на якому зазначено, що податковий уряд зобов'язаний виміняти його на поштові марки такої самої вартості. Росс рішуче переконаний, чи справді

● **Друківка секретаря оборони,** пані Ніл Мендлєв, скоротила з безплатного лікування в англійському шпиталі Волтера Рі-
тінгем, і перешла на поштовою відді-
лок марок на 25 центів. Таким
чином він ствердив важливість
урядової заяви, хоч не коштува-
ло йому кількя доллрів, бо за
кожен сертифікат колекціонери
платять від 3-ох до 6-ох долл-
рів.

ДИТЯЧА ОСЕЛЯ НА СОЮЗІВЦІ — НОВЕ ВЕЛИКЕ ДІЛО УНІОЗУ

Союзівка, Кергонкеон, Н.И. — „Прийняття і влаштування дітей дитячої оселі на Союзівці Український Народний Союз довершив ще одного великого діла” — твердив вч. о. монсінйор Микола Бабак у своєму слові після благословення тієї оселі минулої неділі, 22-го червня. Оселя влаштована на новоприйнятій полісості, прилеглій до Союзівки. На ній вже в цьому році відбувається два дитячі табори: для хлопців у віці від 7 до 11 років від 28-го червня до 26-го липня, і для дівчат від 27 липня до 24-го серпня. На оселі, крім мешкальної вілли з місцем для 80 дітей, є окрема кухня, окрема їдальня, окремий купальний басейн для дітей та ще інші устаткування для дитячого табору. Благословення оселі відбулося після Служби Божої, яку відслужив також вч. о. монсінйор Бабак на великій площі тієї ж оселі. У своєму слові після благословення оселі о. монс. М. Бабак підкреслював рішальне значення виховання молоді в релігійному і патріотичному дусі. Головний пресвітер УНСоюзу Дмитро Галичич, вітаючи гостей, висловив впевненість, що дитяча оселя та відповідна опіка і програма виховання дітей на тій оселі ще збільшать прихильний для Союзівки характер „шматка України на вільній американській землі”. О год. 3-ій відбулась розвагово-мистецька програма виконавця також виключно дітьми і молоддю. Гурток для плікання національних танків під мистецькою орудою Романа Петрини та в адміністративній залі Союзівки страді Данила Серин, виконав ряд національних танків. Гурток, в якому є молоді метрополітальної округи Нью-Йорку, з під окремою опікою Відділа УНСоюзу тієї ж метрополіти. В програмі був також гостинний виступ оркестру Юного СУМА з Пасейку під орудою Ярослава Костишина, яка брала участь у вчорішніх заходах. Виступи вчорішніх танколюбів відкрили дитячий табір на євусидній оселі СУМА біля Елленвіля. Віля вісімсот осіб з багатьох місцевостей доволішніх стейтів докремена багато молоді, які і їх батьки, взяло участь в урочистостях благословення дитячої оселі на Союзівці, при чому громадяни Понкерсу і піадентного Брукліна приїхали зорганізовано автобусами. Приміщення Союзівки були у великій мірі заповнені вже в суботу, 21-го червня. Для них того ж дня ввечері була влаштована культурно-розвагова імпреза з виступами відомих нацих письменників - фелетоністів Миколи Понеділка, що рівночасно виконував функції конференсьєра, та Івана Керницького, які також п-ні Київські Стежок. Із привинних гостей уже деяка частина залишилась, щоб відбутися на Союзівці ще щогорічніх ваканції.

УКРАЇНСЬКІ АМЕРИКАНСЬКІ ВЕТЕРАНИ ВІДБУЛИ 11-ТУ КОНВЕНЦІЮ

Глен Спей, Н. П. — Українські Американські Ветерани, організація, що об'єднує деяку частину з тих понад 100,000 громадян, що служили в збройних силах З'єднаних Держав Америки та брали участь в обороні волі на побовищах світу, відбули свою 11-ту з черги річну конференцію впродовж 21, 22 і 23-го червня на оселі УРСОюзу. Попередніх кілька конвенцій відбували війни на Союзівці, оселі-УНЮОЗУ. У програмі конвенції входив м. ін. бенкет в суботу 21-го червня, під час якого головну промову про завдання з українських американських ветеранів супроти своєї американської країни та українського народу, з якого вони походять, вголосив ветеран першої світової війни та ініціатор організації Українських Амери-

канських Ветеранів, майор Михайло Дармогай з Філадельфії. Короткий звіт складав крайовий командант АВАВетеранів Едвін Семік, а присутня вголосили Едвард Попіль від імені УРСОюзу, господар оселі, на якій відбувалась конвенція, та голова Українського Народного Союзу Дмитро Галичнин. Палкий привіт до конвенції і її учасників надіслав губернатор штату Нью Йорк Аварел Гарриман, як ряд інших діячів. Бенкет започаткував коротким словом адв. Юрій Волинцев, а функції тогочасної виконував адв. Володимир Стек, нагороджений багатьма відзначеннями боювими старшина американської авіації під час другої світової війни. У конвенції взяло участь біля 40 делегатів від поодиноких станцій (постів) цієї організації.

6 українців здобули посольські мандати в Манітобі

Вінніпер, Ман.—16-го червня відбулися вибори до провінційної легіслатури, в яких кандидували 179 осіб в 57-ох виборчих округах. Українських кандидатів було 19, і 6 із них здобули посадові мандати. Загальний вислід виборів подібний як у федеральних виборах в червні минулого року: програла партія Ліберально-прогресивна партія прем'єра Кемпбелла, а найбільше послід здобула прогресивна консервативна партія Да-

Д-р Віра Галущинська і її мати згинувли трагічно в автомобільній катастрофі

Нью-Йорк. — В суботу 21 червня ц. р. о год. 10 ранку на чвотрастрі Гачінсон Рівер Парквей на північ від Нью-Йорку зударилося авто, керуване лікарем доктор Вірою Галуциньскою, з автом, що їхало з протилежного напрямку. Внаслідку зудару загинули 37-річна д-р Віра Галуциньська, донька адвоката Миколи Галуциньського з Самбора і її 70-річна мати Євгенія з Шинхів, яка сиділа поруч. Маленьке німецьке авто „Фольксваген“, що ним їхала д-р Віра Галуциньська, було в зударі розбите й відкинене вбік, причому наступни зудар із ще одним автом. Обидві пані відлетіли далеко з авто на брук і це, мабуть, стало причиною смерті. Батько д-р Віри, Микола Галуциньський,

ГРЕКИ НЕ БАЖАЮТ СОБИ „ПАРТНЕРСТВА” НА КИПРИ

Д-р Т. Дервіс (ліва), посадинок міста Нікосії на Кипрі, та посадинок двох інших міст на тому стратегічному острові, під час нарад з архієпископом острова, Макаріосом, в столиці Греції, Атенас. Після цієї конференції Греція відкинула британську пропозицію британсько-грецько-турецького партнерства в управлінні Кипром, що мало на меті спричинитись до грецько-турецького замирення на тому острові.

Об'єднані Нації таврують режим терору на Мадярщині

Об'єднані Нації. — 5 членів спеціальна Комісія для справ Мадящини оприлюднила довший офіційний комунікат з гострим наставуванням Соєтив і наставленого ними режиму Кадара на Мадящині за терор, що панує в тій країні та який став знову наливий убивством кол. прем'єра Імре Надя і його трьох співробітників. Комунікат цієї Комісії наводив текст виразної заяви безпеки, даної комуніст-мадярським урядом Імре Надєві і всім іншим його співробітникам, що скоронилися в югославській амбасаді по злущені Совітами революції 1956 року. Ця заява уряду Кадара носила дату 22 листопада 1956 року. Комісія ОН стверджала знову нехиті Москві і Будапешту співпрацювати органами ОН, як також підкреслює, що в отому офіційному совєтському і комуніст-мадярському комунікаті про вбивство Надя нема жадних подробиць щодо „суду“ над ним та екзекуції. У засіданні цієї Комісії ОН брали участь її члєни або їх заступники, делегати Австралії, Данії, Уругваю, Цейлону і Тунісії. Текст проголошеного Комунікату був прийнятий ними одностановно. Комісія склала звіт про цю справу найближчій Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй.

В Нью Йорку відбулися демонстрації проти ліквідації Надя

Нью-Йорк. — В суботу і в неділю, 21-го і 22-го червня відбулися демонстрації перед будинком советської делегації до Об'єднаних Націй при Парк Авеню і 68 вулиці. В суботу демонстранти пікетували будинок советської делегації і вибили в ньому шибви в трьох вікнах, під час чого заарештовано було 3 особи. Бурхливіші демонстрації відбулися в неділю, в яких взяло участь коло 350 осіб. Демонстранти протестували проти ліквідації колишнього малярського прем'єра Імре Надя та трьох інших його співробітників, які восени 1956 року брали участь у протиросійському повстанні в Будапешті. Під час демонстрації також вибито шибви в вікнах будинку делегації, та прийшло до бійки між демонстрантами і поліцією, в якій 7 поліцейських були поранені, в тому і заступник головного поліційного інспектора — Антоніо О. Коннелла. Поліція заарештовувала в неділю 9 осіб з-поміж демонстрантів.

Двох американців призначено членами
совєтської Академії Наук

Москва. — Два американські вчені, лавреат нагород Нобеля за хемію в 1954 р., професор Каліфорнійського Інституту Технологій, 57-річний Ліліус Карль Павліг, і 61-річний президент Рокефелерівського Інституту медичних дослідів д-р Детлев В. Бронк, дістали від совєтської Академії Наук призначення членів названої Академії. Разом з ними вибрано туди трьох англійських і двох канадських учених, а також 26 нових московських членів Академії і 55 членів-кореспондентів. Загалом дієними членами совєтської Академії Наук є тепер 167 учених, а членів-кореспондентів є 361. Раніше Совєти призначали «нагороди Сталіна», або «нагороди миру» для закордонних учених, здебільша політичних полпентачів чи явних комуністів. Д-р Павліг, м.і., голосно рекомендував — усупереч офіційній американській політиці — негайне припинення всяких дальших атомових дослідів.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

- **Почесними гостями призначилися** за відвідуку працю на полі української науки і культури відзначила УВАН у Канаді о. проф. д-ра В. Лабу за ривиду 70-го року життя та В. Плавлюка за нагоди 50-ліття праці на полі українсько-канадського фольклору. Грамоти вручили Юліаном годів УВАН в Канаді проф. Яр. Рудницький на окрему збірку в припині в Едмонтоні представників українських організацій.
- **Проф. д-р Ярослав Рудницький** був обраний на президента Канадської Асоціації Славистів на конвенції цієї Асоціації, що відбулася 14-15 червня в місті Монреалі. Він виконує обов'язки президента обраний О. Старчук, а на секретаря П. Г. Ведефорд.
- **Проф. Юрій Бойко**, голова

ГАММЕРШИЛД КОНФЕРУС 3 НАССЕРОМ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ
СТАРАЄТЬСЯ ЗАВЕСТИ СПОКІН НА СЕРЕДНЬО-
МУ СХОДІ

Каїра, — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даг Гаммершильд прибув в неділю 22-го червня ч. р. до столиці Єгипту і негайно перевів наради спершу з міністром закордонних справ д-р Фавзі Махмудом та опісля, пішла офіційного обіду, з президентом З'єдненої Арабської Республіки Гамалем Абдель Насером. Гаммершильд — за своїм званням — зберігає у глибокій тайні зміст своїх дипломатичних заходів. У даному випадку річ іде передусім про відносини в Лівні, який зголосив був скаргу до Ради Безпеки Об'єднаних Націй проти З'єдненої Арабської Республіки за посередньою агресією, що її вона переводить проти Лівану нацькуванням до повстання проти легального уряду в Лівані та перекидуванням туди зброї і терористів. Хоча З'єднина Арабська Республіка рішуче цього заперечує, кажучи, що події в Лівані — це виключно його внутрішня справа внаслідку невдоволення місцевого населення політикою прозахідного уряду, проте фактом є, що й тепер безперервно радіо і преса з Каїро і Дамаску, які стоять під строгою контролею уряду, цукують проти ліванського президента Каміля Шамуна та називають націоналістичними героями і мучениками революціонерів проти ліванського режиму. Тому, що Гаммершильд приїхав до Єгипту разом із командантом міжнародної поліції ОН, генералом лон Вирнесом, згодуються, що мова була також про арабсько-ізраїльські відносини. Міжнародна поліція є стачіонована в пустинні Гази на арабсько-ізраїльському кордоні. — Гаммершильд прибув з Йорданії, куди він їздив на розмову з йорданським королем Хусейном, у зв'язку з останніми сутичками між йорданцями й ізраїльцями. Однак голова теперішньої місії генерального секретаря ОН — це завести спокій в Лівані. Він перевів довгі наради з ліванськими державними мужиками та штабом військових обсерваторів ОН, які кількістю кількадесть осіб перебувають вже на території Лівану. Гаммершильд відмовився від безпосереднього контакту з революційними партизанами, прийняв тільки ліванців над одного з лідерів ліванської опозиції. Це ставниовище Гаммершильда супротиву у ртнішно-ліванської опозиції було — твердять закордонні обсерватори в Бейруті — морально-політичним ударом для опозиції проти режиму Шамуна. Також приявились неутральні обсерватори, високі військові, сплутус опозицію в її революційних виступах. Проте акти терору й спорадичні сутички на вулицях Бейруту та в країю — продовжуються. Авто обсерваторів Об'єднаних Націй, яке виїхало для обсервування сирійсько-ліванського кордону, підпало під обстріл ліванських партизанів. Іхній ватажок, Сафір Гамаль, „висловив жаль“ з приводу того інциденту, але відмовився дозволити обсерваторам ОН поїхати на терен, зайнятий його партизанами. Від вислідів місії Гаммершильда залежить — коментують обсерватори — чи вдасться щільно замкнути лівансько-сирійський кордон та водиче в самому Лівані встановити спокій. Президент Насер погрожує, що яв випадком закордонної інтервенції в Лівані з допомогою тамашаних революціонерів ам поспішатиме „арабські добровільці“ і тоді Ліван перетвориться в нову Корею з небезпечною поширення тієї „малої війни“ у „велику війну“.

Москва відплачується за протисовєтські демонстрації у Данії і Німеччині

Москва. — У відповідь на спонтанні демонстрації танців, німців та мадьярських і інших емігрантів з-під Совєтів перед совєтськими амбасадами в Копенгазі і в Бонні, в минулому тижні у зв'язку з ексцесивною над Імре Надєм і його товаришами, совєтська поліція, за зразками царської поліції, зорганізувала "споквітання" демонстрації громадян" в минулу п'ятницю перед будинком данської амбасаді в Москві. Юрба партійців за приказами згори вибила вікна в данській амбасаді, вижалоувала на стінах амбасаді протизахідні гасла та несла транспаренти проти Данії й НАТО. В наступному дні, в минулу суботу, совєтське радіо і преса виступи-ли з різкою лайкою проти "німецьких фашистів", які уладили були демонстрацію проти Совєтів в Бонні. Совєти пояснюють ці демонстрації так, що "західні палачі війни і фашисти", які не хочуть миру з Совєтами, використовують засудження Імре Надя і ексцезивно над ним, як зачіпку для погіршування взаємин з СССР. Очевидно, що совєтська пропаганда приписує смерть і збиство Надя виключно мадьярським комуністам, які "покарали ворога мадьярського народу". Уряд СССР передав офіційні ноты протесту в Копенгазі і Бонні. З черги данський уряд за-протестував проти демонстрації в Москві і зажадав відшкодування за шкоди, нанесені амбасаді.

У С В І Т І

● **Іспанський мисладо** Протіто вперше відступив від тисячолітньої традиції, згідно з якою дружина наступного престолонаслідника вибирати його батьки, найближча родина і 10-членна рада царедворців. 24-річний наступник престолу Акіліто висло-

◆ Коли італійський міністер закордонних справ Джузеппе Пелла заявив у парламенті в Римі, що він відкликає італійського посла в Будапешт на знак протесту проти вбив-

● «Гідустат Стандарт», індійський часопис, що виходить у Нью Делі, пишучи про бажання більшовицькими колишнього комуну - мадриського прем'єра Нада, залучити: «Чому комунізм на вершині своєї сили, що розсипався на двох континентах Імре Нада, то не всі люди, зацікавлені комунізм, аспірації влаштували міштерів оваціо. Депо отгачіючись, аспірації також ліво - соціалістичні поппелатчі з-під стіг Петра Нені, але не оплескували міштра.

● Совєтська делегація в Об'єд-

таш, мав би когось чи чогось болять». Але, як видно, він боїться Кого? Вільної людини? Чого? Вільної думки?»

● **Першою комуністичною** газетою у світі, яка поспішила похвалити Москву за виступ Надя, було чеське «Руде Право» у Празі. У великій статті, змішаній у цій газеті, написано: «Мадярські події виявили якнайяскравіше тісний зв'язок між масами трудящих в Європі та в Східній Азії з масами трудящих Нахій у Нью-Йорку». «Складіла поліцію, коли мадлярські втікачі соціалістично прийшли до будинку делегації на 680 Парк Евінг, щоб вручити протест Аракадію Соболеву. Мадлярські емігранти не хотіли добровільно вийти з будинку і їх насильно завітляли вивести. Поліція осканжила емігрантів у «девідповідній поведінці», випустила їх на волю».

СВОБОДА **SVOBODA**
UKRAINIAN NEWSPAPER PUBLISHED DAILY EXCEPT SUNDAYS, MONDAYS
& HOLIDAYS (Saturday & Monday issues combined)
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1948.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незаказані матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КРОВ НАДІ І КОНФЕРЕНЦІЯ НА ВЕРШИНАХ

„Про Парк Таймс“ в одній із редакційних статей минулого тижня твердять, що кров комуністичного прем'єра, вбитого совєтськими опричниками, не минула за дарма: вона пригнала світові совєтську віроломність та імперіалістичну жорстокість і розвіяла міжнародну атмосферу, що сприяла скликанню нової конференції голів урядів, з участю Нікіти Хрущова та деяких підпалених йому єврейських „прем'єрів“. На зміну настроїв, як на дуже реальний чинник в сучасній міжнародній ситуації, вказав президент Д. Д. Айсенгауер на своїй останній пресовій конференції в минулому середу 18 червня ч. р. звернувши увагу на те, що в століттях різних держав спонтанно вибухнули демонстрації перед совєтськими посольствами. Більшешік диктатор не рахується з публічною опінією у спокоє царстві: неволі, і тому, наприклад, вони могли в р. 1933-39 замальовувати Гітлера, як диявола, щоб у серпні 1939 р. підписати з ним пакт. Хрущов міг на 20-му партійному з'їзді у Москві в лютому 1956 р. розвіяти Сталіна за його жорстокість супроти комуністів і за диктаторство, а в червні 1958 р. вбити Надю і проголосити „ревізіонізм“ найбільшим злочинцем. Зовсім інша справа в демократичних країнах, де вирішувати головне мають парламенти, від довіри яких залежить виконання органів влади. Тому настрої широких мас у демократичних країнах є величезною даго реальним політ. чинником.

Літо сприяє не так само, як не принесло б добра, то добром з убивства Наді є залюднення співсудовальних настроїв на Заході. Італійський уряд підписав споговора з Будапешту і звернувся до всіх держав НАТО із закликом призначити над доцільністю підтримувати дипломатичні відносини з країною, прем'єр якої викликає убивство свого недавнього шефа і партійного товариша виключно тому, що так хоче Москва. Влітку часописні у світі підкреслюють, що Надя і Малетер дістали свого часу від Москви урочисті формальні записки-опієсії безпеки. Як може вільний світ пірнати в будь-які нові паперові заяви Совєтів, коли вони доказали лєвому світові, що дане ними слово не варте того кількості паперу, на якому воно було написане? Московська преса щиро пише, що „мадарський парид з вдвоєленням приймає відомо знищення свого ворога Надя“, а негативний відгук Заходу спрощує лєвою на адресу державного секретаря Дік. Ф. Доллеса за його заяву в ція справі. Але ж Доллес не має впливу на настрої французьких робітників. Тим часом, коли контролювана комуністами Конфедерація праці закликала своїх членів виступити з контрдемонстрацією 18 червня ч. р., коли то Паризький маніфестував на честь генерала де Голля в роковини його протинімського рєзистансу, то ніхто того комуністичного заклику не послухав. Наслідок ексекції над Надєю відбився не тільки на внутрішніх відносинах у Франції, на посольстві соціалістичної опозиції в Західній Німеччині, навіть на впливах Парті праці в Англії.

Цей наслідок тим маркантистичний у відносинах між Заходом і Сходом, що в останніх тижнях Москва вчинила цілу низку інших актів, які не згадували, а це більше загострило відносини. Нота Хрущова до през. Айсенгауера з 11 червня була передумом зламання тихого порозуміння про те, що пош в Москві ведуться переговори дипломатичні — не буде вимини нот в справі конференції „на вершинах“. Далі, Хрущов, веупереч добрим обичаям, оприлюднив ту ноту без порозуміння з Вашингтоном. Мериторично у тії ноті знову підтримується давні совєтські вимого щодо роззброєння без контролю, щодо „пакту неагрєсії“ між Сходом і Заходом, щодо „землітаризованої зони“ в середній Європі, ексавування американським заморським баз і т. п. Водночас відсидється вимого обговорити справу об'єднання Німеччини та справу відносин у сателітних країнах, едарамащо акцра убивство Надя стало найкращим доказом стану неволі, що існує в сателітних державах. Водночас Москва загострила спос відношення до Югославії, затарувавши її, зокрема, за отримання допомоги від ЗДА, і посилюла дисидентну акцію на Середньому Сході, підбурюючи єгипетського президента Насєра проти лєгального президійного рєжиму в Ливані. СССР збільшила достати зброї для Індонєзії, а його підпална акція в Південній Америці виразно виявилась під час подорожі вице-президента Ніксона.

Завдяку з цими і подібними подіями зрозуміло, що сприяла Надя стала — як заявив през. Айсенгауер — „перепиком“ на шляху до конференції „на вершинах“. Усі ті, хто відразу не повірив у доцільність нового „говорювання“ з болшевицями і в самому шумі довкола конференції „на вершинах“ вбачав демобілізацію та баламучення світовій опінії, можуть тільки побачити, щоб „шок“, спричинений убивством Надя, був лєвою дошкідливий і дав тривалий позитивний наслідок — у політиці негати супроти Москви.

Микола Чирівський

ПРО ЕКОНОМІКУ І ЕКОНОМІЧНУ ПОПРАВУ

Щоб говорити сьогодні про господарську поправу в ЗДА, не треба бути неоправданим оптимістом, бо на це є вповні вірогідні дані з господарського життя. Проте, треба підкреслити один вишкитний момент, а саме, що, говорячи про економічну поправу, не треба думати, що американська економіка, мов би на помач чародійної палички, вже завтра не матиме жадних труднощів, що вже завтра не буде безробіття, і що незабаром ми житимемо в умовах повного господарського процвітання.

Шлях до економічного збагачення ще довгий і вистелений не абикими трудностями в народно-господарському аспекті, труднощами доодиноких осіб, родин чи соціальних груп. Але в цілому безперервна економічна обивка, що почалася в жовтні минулого року, чи може її скоріше, остаточно задержалася десь на початку травня, пробудла декілька тижнів на дні економічної кон'юнктури, і згодом виникли прояви господарської поправки. Отже, протягом восьми місяців, довгих і тривожних, рєсєсії поглиблювалася у всіх секторах народного господарства і наблизилася до своєї найнижчої точки. Тоді було сподіватися скорого повороту економічно корисної кон'юнктури, справжнього процвітання. І здалось, коли американська економіка зрівноважилась, десь восени, тоді все ж таки буде вона на рівні нинішньому, як два роки тому. Тому, говорячи про економічну поправу, слід розуміти під цим події і їх розвиток, скажімо, за останні два-три тижні.

Щоб коротко проаналізувати ці позитивні явища, які вказують на відродження економічної кон'юнктури, треба починати з біржі. Виваючи ЗДА у 1880-их роках, бачимо, що положення на біржі являло тоді собою до деякої міри, хоч не завжди повні задовільні м'рило-барометр майбутніх кон'юнктур. Звичайно, десь в другій половині літа біржа починала виявляти знижувальні тенденції і фінансові труднощі, мов би передвісники бурі — рєсєсії чи депресії. Так було в 1873, 1883, 1894 і 1907 роках. Аналогічні симптоми на біржі з'явилися і влітку 1929 року, безпосередньо перед осейною катастрофою і великою депресією 30-их років. Також і в серпні 1957 року ціни на вартісні папери стали падати, а волею біржових операцій скоротились. Цікаво, що кловола фінансова установа, Палата Губернаторів Федеральної Банкової Резервної Системи, не зорієнтувалася тоді в положенні.

А от вже добрих кілька тижнів тоді положення основно змінилось. На біржі настій оптимістичний, хоч біржове м'рило не завжди сто відсотково вірогідне. Все ж такі рівень біржових операцій безупинно піднісся, догнали останнього тижня вершини. Ціни на торговельні папери ростуть, спричиняючи шораз більші зиски і приманюючи нові інвестиції в капітали. Хоч біржові спекуляції самі по собі не можуть вповні виправдати оптимізму і надії на господар-

стистіції і пояснювати мені, як доказувати блеф поодиноких точок. Коли Полудевько іронічно казав, що не варто тривати час над такою „срундою“, то Норберт сказав, що він і так мусить зорієнтуватися, бо, як вернеться то мусить бути в курсі. Коли дали йому прочитати книжку Сїборського про аграрне питання, то він її скритикував (на письмі), заявляючи нам, що на СУЗ з куди ліпші знаві ція справ...

Роман Сушко поспішав: „Я зустрів Норберта в друге в місяці липні, безпосередньо по одержанні завдання від полк. С. К. іхати з Полудевьком і Норбертом до Фінляндії, переоркунти Норберта, а звідти переболотити його до Совєтчини.“

„Виконання мого завдання мав кілька зустрічей і гоівор з Норбертом, і то в приваті полк. С. К. теж вичірку з Полудевьком, але сам-на-сам. Тоді я зважався значні зміни в Норберті. Я був розчарований, занепокоєний і докладав мої помічення довірочно полк. С. К. Найперше мене вражало те, що Норберт став надто за „панібратом“ з полк. С. К., і надто „змудрів“, став дозволяти собі на критичні заваги відносно руху, дїстав уже був від когось (казав мені, що від берлінської групи Ірген, Новий, Оршан) ідею проблеми „тарі й молоді“ в ОУН, в суперлятивних говорах про Ярого... Це в головному. В деталях появились в ньому заблагани „панічани“, закупуваючи зі мною виряд для болотного маршу, став купувати неспотрібні й неспрактичні забавки, які не то що були божужитими в марші, але ще й розкошнірковували б місце набуття тих дрібничок і ін. Про все це я дуже точно доповідав полк. С. К., висловлював думку, що Норберт в міжчасі, подорожуючи по різних осередках, зокрема, побувши в Берліні, не той став, якого ми знали. Полк. С. К., що в той час був загально й в надто схильованому настрої через берлінські внутрішні справи, велів не хвилюватися „здогадами“, а врешті підкреслив, що саме мє завдання й буде направити в дорозі скривлення Норберта і за всяку ціну практично подбати про його переболочення. Сам

тїв стоїть далеко нижче від минулорічного.

Коли йде про ринок праці, то й тут виступають позначки поправки. Протягом кількох тижнів безробіття вже не зростає, а від недавнього часу воно почало навіть помалу зменшуватись. За два перші тижні червня воно обнизилось нижче від рівня нормального в рядках сезонних коливань. За осудом провідних кол. положення й тут можна розцінювати оптимістично. Правда, ситуація не є с це рожевою, бо ще більше як п'ять мільйонів людей не мають праці, а багатовітраті вже й фінансову підмогу для безробітних. Але в міжчасі стали до праці жінки або дорослі діти, заступаючи мужів і батьків. Цікаво, що фабриканти і аскгого іншого роду працевластів, користаючи з обставин, звільняли високоплатніх робітників, а наймали нових, за низьку плату. Від довшого часу не дуже то ваажко вже знайти низькоплатну роботу, за яку не бажають братись ті, що мали високі заробітки, воліючи оставитись безробітними. Інша річ, що державна підмога для незаряджених, так би мовити, злибух безробітних. Бо ж кождому, що п'ятдесят доларів на тижень, коли йому за безділлі платять тридцять п'ять. Розуміється, що цього не можна узагальнювати.

Критичні хвилі переживав також організоване в юніях робітничий, зокрема в автолійній індустрії. Без сумніву, така нездорова ситуація, в якій сотки тисяч робітників працюють без контрактів, не означає, що буде і як буде, злибух не сприяє економічному збагачуванню.

Господарську поправу загаль відчус, очевидно вже по „Дні Праці“, хоч пересічний громадянин ще глибоко в цьому сумнівається. Треба підкреслити, що в поборенні рєсєсії дуже багато ослєгнено заходами федеральних, етейовних і піддержуваних установ, і саме — уможливлення дешевшого кредиту, скріплення купівельної сили пересічного епожувача через підмоги для безробітних і заохоту до збільшення інвестицій. Але ключовим все ж таки є посилення приватних вкладів капіталу, які с русійшою силою американської економіки, побудованої на індивідуальній ініціативі і на приватному конкурентному ринку. В такій господарській побудові держава може підпомогти приватну ініціативу, але ніколи її не зможе заступити. І це є однією з основ Кейнсіанської теорії, яка глибоко просякла в американське економічне життя.

З другого ж боку, приватна ініціатива залежить у великій мірі від взаємовідносин між примарним запотребуванням на консумційній добра і ескундарним запотребуванням на виробничій виряд і виробничих устаткуваннях. Це — суттєве для індустріального економіки. Значить, інвестиції і додаткове виробниче улаштування залежать від прогрєсивно зростаючих замовлень розрізної торгівлі. А щоб заповнити кон'юнктуру, ці замовлення, ідучи за економічною теорією, обов'язково мусять кількісно прогрєсувати. В протинному випадку економіка може бути в естагнації, або ескуватися в рєсєсію. Коли йде про теперіш-

же встїг тільки подбати в останні години розлуки з Норбертом якнайбільш приязно й будучою його наставити.

„Про завдання, доручені Норбертові, мені не було нічого довірено, тому й мої далші з ним розмови були на теми загальні, ідеологічні.“

„Мої труднощі у виконанні завдання почалися вже в першому етапі подорожі — на кораблі. Норберт віз себе на кораблі так неохоче, що ще нині вважаю „щастям“, коли вдалось мені йго, Полудевька і себе врятувати перед пашпортною еспією.“

„І взяв це тоді на рахунок недосвідченості Норберта в неспрактикованій ним ситуації, — сьогодні ж не можу запєречити згодогу, що робив він це навмисне. Тоді неговдував на випадок, але підозріння не мав.“

„З приїздом до Фінляндії почалися нові випадки. Я жив у Полудевька, він — окремо, бо не було вказаним, з огляду на пильність очей фінляндської поліції. Знов таки виявився він „дитиною“, коли справляв я йому повлєво-болотний виряд. Був такий неспрактичний, що виглядало, наче ніколи в житті не робив переболочення, такого, яке знав я від тих, хто мені його передав. Але сумніви в мене не постало тоді в тому напрямку. Бо знав я, що Норберта привів походовий практик-воєк, ба ще й виразно Норберт мене пояснив, що він, ідучи в дорозу, не був посвячений, куди, що й як, і він навіть не смів питати про підготовку виряду, напрям маршу, його можливості, труднощі й небезпеки. Воно — таке сказане — логічне й правдоподібне і не сміло сумніви висувати в правдивість сказаного. Підкрєсно виразно: полк. С. К. ясно мені сказав, що доручас цю „практичну“ працю пересправ якраз мені, вправному „польовикові“, бо Норберт — новик.“

„Нині не можу позбутись сумніву, що Норберт ніколи не робив тижневого переболочення нєлєгально, а цюїною при помочи своєї совєтської сторожі, що підвєла його з партнером аж до фінляндської межі.“

I. Світ

ЩЕ ОДНА „ВУЛЬГАРИЗАЦІЯ“

На книгарських полицях з'являються часом видання, які можна назвати зразками поверховості і лєвоважності, хоч часом і не бракує в них здорових думок. Ось для прикладу „Коротка історія Росії“ Р. Д. Чаркєса (видаєня Дяттон Еверімен Бук, Нью Йорк 1958, 284 стор. з малюнками).

На обгортці цієї книжки видруковані дві рєсєсії. Одна з них належить добром критикові Едвардові Кранкшору, який пише, що це — надзвичайно важлива книжка, що в ній подано короткий переліг підложки проблем, які стоять перед нами сьогодні, і що хоч масмо багато коротких історій Росії, але всі вони не до порівняння з цією...

Після такої оцінки починає переглядати книжку з особливим інтересом. Українці присвячено в ній 9 сторінок, а окремі моменти з її історії розкриті, зокрема, в першій половині, досить щєдро. Одначе від початку до кінця все подается за москєвськими авторами, такими як Ключєвський, Карпович, Соловєвський, Мірєвський, Флорінський і Вернадський. Автор дуже широко користується, зокрема, Ключєвським в англійському перекладі. Правда в показнику джерел знаходимо також видану в Англії історію України — Аллена (1941 р.).

Спочатку торкнемось трактування України.

На стор. 34-35 читаємо: „Перед тим, як світло Києва стало пригасати, його спадщина пересунулася до князів південного сходу. З руської (рашен) міграції до земель на захід від Дніпра, до болотистих місцевостей Прип'яті й горішніх допливів Німана та до земель між цим районом і Карпатами розкинулася володіння князів Володи та Галичини. Від цього пересунення до нового пограниччя (для якого існує москєвське слово „україн“) постав також розділ руського (рашен) народу на великоросів (українців) та білорусів, що характеризується різницею в мові та звичаях“. В примітці автор зазначає, що польські історики дають різну інтерпретацію етнічного походження українців.

Докладніше спиняється Р. Чаркєс над впливами монгольської адміністрації на розвиток та життя Москєвщини, зазначаючи, що ревулятивні такех впливи не довелося довго чекати, бо постало пєкуче питання України в москєвсько-польських взаємовідносинах. Далі — пише автор — почав поглиблюватися „поділ на східню Росію й західню Росію, — в східній частині форми правління творилися під значним азійським впливом, а в західній, оточеній європейською

но економічну ситуацію, ше не має, як вище зазначено, оцього збільшення замовлень і запотребування на консумційній добра, що в цілому змущувало б продукувати більше виробничого устаткування. Є тільки поодинокі, хоч важливі, прояви такої тенденції, і тому на цілковите зрівноваження американського господарства ще прийдеться. Коли йде про теперіш-

же встїг тільки подбати в останні години розлуки з Норбертом якнайбільш приязно й будучою його наставити.

„Про завдання, доручені Норбертові, мені не було нічого довірено, тому й мої далші з ним розмови були на теми загальні, ідеологічні.“

„Мої труднощі у виконанні завдання почалися вже в першому етапі подорожі — на кораблі. Норберт віз себе на кораблі так неохоче, що ще нині вважаю „щастям“, коли вдалось мені йго, Полудевька і себе врятувати перед пашпортною еспією.“

„І взяв це тоді на рахунок недосвідченості Норберта в неспрактикованій ним ситуації, — сьогодні ж не можу запєречити згодогу, що робив він це навмисне. Тоді неговдував на випадок, але підозріння не мав.“

„З приїздом до Фінляндії почалися нові випадки. Я жив у Полудевька, він — окремо, бо не було вказаним, з огляду на пильність очей фінляндської поліції. Знов таки виявився він „дитиною“, коли справляв я йому повлєво-болотний виряд. Був такий неспрактичний, що виглядало, наче ніколи в житті не робив переболочення, такого, яке знав я від тих, хто мені його передав. Але сумніви в мене не постало тоді в тому напрямку. Бо знав я, що Норберта привів походовий практик-воєк, ба ще й виразно Норберт мене пояснив, що він, ідучи в дорозу, не був посвячений, куди, що й як, і він навіть не смів питати про підготовку виряду, напрям маршу, його можливості, труднощі й небезпеки. Воно — таке сказане — логічне й правдоподібне і не сміло сумніви висувати в правдивість сказаного. Підкрєсно виразно: полк. С. К. ясно мені сказав, що доручас цю „практичну“ працю пересправ якраз мені, вправному „польовикові“, бо Норберт — новик.“

„Нині не можу позбутись сумніву, що Норберт ніколи не робив тижневого переболочення нєлєгально, а цюїною при помочи своєї совєтської сторожі, що підвєла його з партнером аж до фінляндської межі.“

Далі спиняється він докладно на становищі селянства, описуючи його як одну масу, з однаковими значимими та прагненнями на всьому просторі б. царської Росії. Хоч автор і зазначає, що він користувався працею Робінсона „Селянська Росія під царським режимом“, але в книжці цього не видно, бо інакше він мав би підкреслити глибоку відмінність москєвського „крєст'янства“ від українського селянства. Тому вся ця і далші частини книжки, де мова йде про революційні події в Росії, повна протиріччя і неправдивих тверджень.

Берестейський мир трактується з погляду Москви. Нїчди — твердить автор — анектували східню Польщу, балтійські держави та всю Україну, хоч перед тим він зазначає, що Ленін оголосив принцип самовизначення „вплоть до відгалілля“ і що з цього скористали „прикордонні національності — поляки, балтійські народи, фінні, українці та народи Кавказу“, які... прагнули незалежності й одночасно шукали миру“.

Згадується в книжці також про німєцько-москєвську згоду перед другою світовою війною, внаслідок якої червоная армія окупувала „польські землі Західної України“... Наприкінці автор заявляє, що, обступлений невичерпними історичними протиріччями, він був стурбований загрозозо спрощення — вульгаризації, і що історії національних меншин „присвятив він лише поверхню увагу“.

Справді, ця „книжка, що претендує бути „історією“ являється собою лєвокрайній приклад вульгаризації.“

Одне лише оправдання має автор: він — ніякий історик, а тільки „критик“ і перекладач з москєвської мови, народжений в Лондоні.

О. Василєва

СУДАН ОЧИМА УКРАЇНСЬКОГО ВЧЕНОГО

У травні відбулася з ініціативи філії ДОБРУСУ в Нью Йорку, в Літературно-Мистецькому Клубі доповідь проф. Ю. Ф. Шумовського на тему „Давномінуле й сучасне суданське муриння“. Було надзвичайно цікаво почути про цілковитий недосвідченість екзотичної країни, Судан, особливо тепер, коли там точиться боротьба за незалежність.

Доповідач завідував секцією археології і перелісторії Інституту Чорної Африки, що був створений 15 років тому. А в 1954-55 рр. був директором цього Інституту, що обіймає своїми працями Західну Африку і має філії по інших країнах.

Проф. Шумовський виїздив з рамени Інституту в наукові мїсії, керував розкопками, а потім дослідженнями та опрацюванням знайдених речей. Протягом сімох років він проїхав понад 20,000 кілометрів, перетинав пустелю Сагару, безмежні савани та джунглі. В цій подорожі він беззастанно наражався на небезпеку, а часом просто якимсь чудом рятнував своє життя. Небезпечна була накрути: хижі звірі, яких не могли оминути навіть найдосвідченіші провідники, змії, що їх закон тут більше не дозволяв вбивати, отруєні бактеріями джерела тощо. Під час подорожі на протязі 300 кілометрів експедиція не зустріла води і тому треба було нести її з собою. Печери, де знайдені надзвичайно цікаві речі, треба було здобувати, як фортеці, викручуючи з них диких звірів. Дружина профєсора ділила з ним повне пригодо життя.

На підставі своїх знахідок доповідач змальовував різні періоди історії ч. доби. Він уперше знайшов в околицях Бамако найстаршу (25,000 років) палеолітичну індустрію.

Доповідь супроводилася численними світлинами. Цікавою була й виставка з власної збірки доповідача: килими, тканини, релігійно-обрядові речі.

„Не перелічуючи деталей, які мене тоді хвилювали до крайності, стверджую загально, що поведіння й наставлення Норберта в часі трьох тижнів місяця липня, себто часу перебування в Фінляндії було таке, що, хоч як не бажав зголюшувати полк. С. К. своїх сумнівів відносно всього підприїняття з Норбертом, бо, як сказав, полк. С. К. мав тоді поважні переживання, — я все ж таки, керуючись потугам обов'язку, зголює мої сумніви полк. С. К., називаючи Норберта пройдовісмом, що не заслуговує довіри, і за це наразився від полк. С. К. на дуже прикрі листові відповіді, а навіть, по мому повороті, його докладу не було прийнято під увагу. Коли ж, через дальше поступування Норберта, і друга мої мїсії в Фінляндії мусіла невідатись, то мені припилено епітет „недвачник“, замість заглянути справі в корінь.“

„Ствердити повинен, що мої сумніви відносно Норберта не походили з підозріння в зрадї, але тільки в недолужності до підприїняття. А що вибору, оскільки мені відомо, не було, то я навіть не думав не виконувати завдання. Бо виходив із думки: краще з трудом і недосконало, як нічого не зробити.“

Сарген Ошакський

ШЛЯХОМ НА РОТТЕРДАМ

(До 20-ліття трагічної смерті с. п. полк. С. Коновальця)

(42)

Прослав Барановський децю доповнює:

„Перед відходом полковника і моїм із Берліном ми бачилися втретє з Вєльмудом та обговорили точно способи зв'язку надаль. Я обетовував, щоб цей зв'язок задержав у своїх руках Вєльмуд, бо він уже знає обставини, щоб не треба було інших людей втиснувати. Вєльмуд виправляв ехоту чимекохось повертатися, бо довгий побут може його розкошнірковувати. Описав Вєльмуд відіхав із полк. Романом Сушкою...“

Із повідомлення Оршана:

„Другим поворотом був Норберт у Берліні разом із Полудевьком. Взаємно себе дуже не любили: головню тому була незручна їх ситуація супроти нас, інакше з'ясувалося різні справи і, оскільки собі пригадує, на загальних дискусійних форумах разом старались не бувати. Полудевько мені сподобався, але Норберта я таки цинив більше.“

„Раз надворі падав дощ, і він, споглядаючи в вікно сказав: — Це для мене погано, бо „там“ розмокнуть багна, і та-жко буде йти.“

„Це мене трохи здивувало тоді, бо він, звичайно великий конспіратор, нагло признався перед нами, що має вертатися через якісь багна...“

„Вернувшись з поїздки по Європі, він дуже замашисто поведівся на вулиці, наслідуючи, ймовірно, парижан...“

„Раз сидів зо мною кілька годин над текстом нової кон-

Д-р Кость Кислевський

З'їзд МАТУРИСТІВ 3-ПЕРЕД ДЕСЯТЬОХ РОКІВ

На оселі в Глен Спей відбувся в останні дні травня другий з'їзд матуристів української гімназії в Байроні, що в 1948 р. склав матуру перед Комісією з участю делегата німецького міністерства освіти, д-ра Вега.

На з'їзді виступили б. учителі: о. Іван Прокопович з Дітройту, катехит, Микола Остап'як з Філадельфії, вчитель природи й географії, Іван Недільський з Нью-Йорку, вчитель німецької мови, Анастасія Огородник-Жилава з Філадельфії, вчителька співу й руханки, д-р Іван Мірчук-Ратичева з Метчона, вчителька англійської мови, автор цих рядків із Нью-Йорку, вчитель латинської мови. Від інших наслідів письменства: а саме від Олега Калитовського з Вофало, вчителя фізики й хемії, д-ра Луки Луцкевича з Брукліна, вчителя української мови та історії, від Олександра Бобинського з Філадельфії, вчителя рисунку й робіт, Євгенія Богачук-Великої з Філадельфії, відчужено такою привіт від тих товаришів, що не могли взяти участі, а саме: від Теодора Швайкуна з Дітройту, Ореста Бабо-Тячучоука з Шикаго. З двох матуристів і одним учителем комітет не міг зв'язатися, не маючи їх адрес в Австралії, а саме: з Куликом Степаном та Юрієм Семковим, і учителями математики С. Самарським. Помер інспектор і вчитель українства, Василь Ратич.

З'їзд почався в суботу 31-го травня 1958 р. раннім Богослуженням в церкві оо. Францисканів, що його відправив о. катехит в супроводі хору, складеного з б. таборників під батогом о. Огородник-Жилави. Щира і зворушлива була проповідь на тему: шукайте Божої помочі в життєвій боротьбі, будьте сильні духом та не піддавайтеся комплексів меншості, виховуйте свої іх дітей в любові до Бога і до України, по якій ходили колись стоїли наших святих і мучеників. До глибокої зворушеності та жалю відправа паннахиди з хором за о. параша й катехита Теодора Кудрика, вчителя й інспектора Василя Ратича та учня Мирона Топольницького, старшого товариша, що помер від наслідків воєнних дій.

Вполудне відбулися офіційна конференція під проводом опікуна класу, М. Остап'яка, що виголосив вітання та відчитував список б. матуристів, які доповняли його новими подіями із свого життя впродовж десяти років, як такою подавали відомості про несприятливі. Були привітали: Софія Бабій - Данилюкова, Ігор Богомолец, б. класний старшина, одружений, інженер; Степан Ярополк Войтович, мистецький різьбар і токар, одружений; Звенислава Надія Івахів-Романова; Дарія Кочерган-Федакова; Недільський Володимир, студ. інж. одружений; Наталя Петруняк-Мартикова з Канади, Ратич Ростислав, студ. електро-техніки; Євген Товпащ, студ. хемії; Христина Целевич-Кушнірова, банк секрет.

Переведена статистика сучасного стану тієї класи виявила, що 1) п'ять матуристів займається почесним званням господарів і виховників своєї сім'ї, 2) що всі матуристи щасливо одружені з працездатними й зарплатними громадянами, які займають добрі становища в своєму званні, наприклад: 1 — д-р ветеринарії, 1 — інженер, 2 — креслярі, 3 — студ. інженер, 3) — що матуристи — працівники громадянської й професійної, або студентів, які закінчують свої студії, 4) що подружжя здебільшого сімейні: нараховано 17 дітей з українськими іменами, вихованих релігійно й патріотично. Після статистики констатовано, що вільний розвиток цього покоління та схвалені відбуті наступний з'їзд після п'яти років.

На конференції інж. Ігор Богомолец вітав з'їзд та дякував учителям за працю і товаришам за труд. Автор цих рядків виголосив «директорську» промову, вийшовши від слів Ольги Кобилівської, що в своїй творчості «Поєми» говорив про мистецтво життя, творчість поранкових душ. Ці душі скромні, витримані, зрівноважені й завжди готують за знаннями. Власне, виховники байроїської гімназії були такими мистцями, що вирізували й оформили душі своїх учнів так, як потрібно Україні. Нове покоління з їх дорогих козлом іде правильним шляхом у своєму житті.

Потім поділилися з матуристами споминами із перших часів гімназії, що вже в червні 1945 р. почала науку, дякуючи заходам проф. Євгена Липецького, Василя Ратича й автора цих рядків. П'ять років було тісно зв'язаним з несприятливою працею та фаховим знанням Учителяського Збору, якого склад входили світлі виховники та громадські діячі. Умовини навчання були зразу примітивні, в одній залі, де в чотирьох кутах проходила наука з різними групами, але дуже швидко змінилося в нормальну гімназію, зразу в німецькій мові школі, а згодом в таборній бльок. Фреквенція від 40 учнів в серпні 1945 р. дійшла до 183 в 1948 р. Була й бурса, окремо для учнів і учениць, була дожива, згодом навіть обійняла, були спортивні джанглі, релігійне, національне, музичне виховання, естетичні танки й забави, були дружні відношення між збором і учителями. Гімназія мала добрих опікунів в УНА, ІРО, в таборній команді, — між якими перше місце займає д-р М. Ценко, а в дипломатичних збіжностях п. Івана Мірчук-Ратичева та інші.

Під час обіду засіли поруч учителя представники матерей та батьків, як п. Ратичева, Паліворова, Кислевська, Войтович і інші, а далі матуристи з дружинами й гостями. Промови були сердечні та веселі, на побутові теми (о. Прокопович, Кислевський), а також на славу українським матерям (Кислевський) і молодому поколінню (П. Остап'як). Були теж вітання від гостей (п. Жилави) та вияви відносини з Вофало. Голова станції привітав достойного гостя і висказав свою і побратимів радість та вдячність з приводу відвідин. Висказав, що стрічу не підготувавши з щирим почуттям смутку й надії на краще завтра.

Українські Юнани!

ХТО з Вас горить бажанням посвятитися на службу Божу, своїй страдальній Церкві та спому народowi?

ХТО з Вас мріє про те, щоб не стати переслідувано-дрібного людинкою, а довершити в житті щось великого і акційного?

ХТО з Вас бажає виринати безсмертні душі з неволі сатани, з безодні грівів, з темряви розпачі і впасти в світ і щастя до людських сердець та вести їх до вершин Божої радості?

ХТО з Вас наміряє стати апостолом-євангелістом-місіонарем, щоб пером і словом, у пресі і на проповідальниць, сповідаючи чи на рекольєрних поширювати Боже царство в нашому народі на Рідних Землях і в ЗДА, Канаді, Бразилії, Аргентині, Африці та Австралії? Кого Бог надихує такими ідеалами, Той хай зголоситься до новітньої Чина св. Василя В. Загальні умовини прийняття до новітньої Чина:

1. Мати 15 років життя, найвище до 30.
2. Здоров'я тіла і здібність до вищих наук, або до ремесла.
3. Скінчену середню школу (гаскулу, або каледжі).
4. Ширше бажання посвятитися на службу Божу, щоб спасти свою душу, а також, щоб через свій місіюний праці (монах-місіонар), або через поміч місіонарам (монах-брат) спасти безсмертні душі своїх ближніх.

ЗГОЛОШУЙТЕСЬ ЗАРАЗ!
ПРИХАТИ МОЖЕТЕ ПІЗНІШЕ!
За дальніми інформаціями пишіть на адресу:
BASILIAN FATHERS NOVITIATE
Box 231, Glen Cove, L. I., N. Y.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Балтімор, Мд.

Демонстрація проти Меншікова

Балтімор, 10-го червня 1958 року. — Останні кілька тижнів українці Балтімору і вітати з інших східно-і центрально-європейських країн, як рівно місце населення, жили під враженням приїзду до цього, одного з найбільших міст ЗДА, совєтського амбасадора М. А. Меншікова.

М. Меншікова запросило, як головного промовця, Об'єднання Правників Балтімору, на свій черговий річний Конгрес. Самі запрошені викладачі були багатопрофесійні, але не зважаючи на них, члени цього об'єднання більшістю голосів свого членства (3:1) не відкликали свого запрошення. Почавши від двох тижнів радіо, телевізії, до денної преси приносили претяжкі вістки, які дуже часто аж до перебільшень повідомляли про приїзд Меншікова і про підготовку демонстрації протаків з центрально-східних європейських країн.

Від 1-го червня щодня пікетували представники різних національностей будинок Об'єднання Правників, писано десяти листів до Президента цього Об'єднання п. Мічела, а в останні дні він одержував по кілька хвилин телефонів, в яких протестувалося проти участі Меншікова в конгресі об'єднання.

Напередодні приїзду офіційно проголошено, що по безперервному повідомляло радіо і телевізії, що Меншікова буде охороняти 150 поліцаїв, в тому 50 у цивільному одязі, які будуть серед демонстрантів. Було заповіджено, що з амбасадором приїде також його дружина, але в останньому моменті, вона зрештучувала і Меншіков під сильним eskortом поліції приїждив години раніше, коли тільки-що пікетери починали збиратися. Воротці готель, в якому відбувався конгрес, пікетувало кількасот людей, між ними численні українці, мадяри, литовці, латвії, естонці і інші. Демонстранти несли 150 транспарентів з різними написами і карикатурами. В численній українській

групі було багато студентів, середньошкільників та громадян різних політичних переконань. Українці несли свій національний прапор і багато транспарентів, серед яких окремим увагу звертали написи: „Меншіков, коли ти підеш слідом Берлі і Молотову?“, „Божо, благослови Америку і спаси Україну“, „Совєтський амбасадор доводить до політичного розбиття американців“, „Забийся геть, Меншіков“, „Геть з комунізмом“, і багато інших.

Найбільше уваги притягував улашджені українськими імпрізаційний совєтський концентративний табір на великому торговому авті. За колонами мототранспорту стояли два в'язні під охороною МВД-істів. На авті була велика карта СРСР з зазначеннями концентративних таборів, а з другої сторони велика картина знищення 500 жінок совєтськими танками в Караганді. На авті були написи: „Для американських робітників — соціальне забезпечення, для робітників в СРСР — концентративні табори“, „Хрущов — кат України“.

Крім пікетування українці Балтімору видали спеціальну летючку в англійській мові, яку масово роздавали учасникам Конгресу Правників і прохочим американцям. В летючці говорилось: „Це звернення з спрямоване до ТЕБЕ, до тебе як американця і як людини, яка спроможна розуміти і допомогти другим людям менше щасливим, як ти, утішатися політичною свободою“.

В летючці розказано про ті всі свободи, які зaborонені в СРСР і за знищення яких також обвинувачується Меншікова. „На руках і обличчях совєтського „уміреного“ амбасадора — людська кров“. Летючку закінчується заклик, щоб не вірити уміщити кривавого амбасадора, а крипіти ряди борців за демократію.

Докадні репортажі з демонстрації були передавані в радіо, а телевізії найбільше уваги звернула на імпрізаційний табір, ставлячи українців на перше місце серед учасників демонстрації.

Не зважаючи на залякування, на різні погрозлики, на публікування різних листів в місцевій пресі, в яких осуджувалося демонстрантів, українці спонтанно взяли участь в демонстрації.

Вечірні і ранішні часописи принесли обширні репортажі з демонстрації. Прохочі американці дивувалися, коли бачили старих жінок і молодих дівчат та навіть підлітків, які харчувалися безперервно до вечора падав під час пікетування.

О. Зинкевич

Ст. Катеренс, Канада

Генерал серед своїх воєн

Станція Братства колишніх воєн І-ої УД УНА в Ст. Катеренс довідалася, що п. ген. штабу ген.-пор. Павло Шандрук приїждив до Вофало 24-го травня на доповідь на святі героїв.

Використовуючи це, запровадили його достойного гостя до нас. Постановили запросити на зустріч пана генерала в домі одного з наших побратимів, на що він радо погодився.

Весь ішло згідно з планом. Вся „братія“ зійшлася в пору та очікувала приїзду гостя. О год. 8-й вечором прийшов пан генерал в товаристві п. полк. Гарасименка і кількох побратимів з Вофало. Голова станції привітав достойного гостя і висказав свою і побратимів радість та вдячність з приводу відвідин. Висказав, що стрічу не підготувавши з щирим почуттям смутку й надії на краще завтра.

Висказав, що стрічу не підготувавши з щирим почуттям смутку й надії на краще завтра.

Висказав, що стрічу не підготувавши з щирим почуттям смутку й надії на краще завтра.

Висказав, що стрічу не підготувавши з щирим почуттям смутку й надії на краще завтра.

Висказав, що стрічу не підготувавши з щирим почуттям смутку й надії на краще завтра.

Висказав, що стрічу не підготувавши з щирим почуттям смутку й надії на краще завтра.

3 ЖИТТЯ НТШ у ЗДА

Доповідь проф. М. Величківського

29-го березня 1958 р. проф. Микола Величківський прочитав на Науковій Конференції Економічної Комісії НТШ в Нью-Йорку доповідь на тему „Ліквідація селянського присадибного господарства за кооперативної системи як засіб закріпачення селянства“.

В своїй доповіді прелесент представив, як поступово крок за кроком Совєти узалежнюють економічно селян від кооперативної влади. Першим кроком до цього узалежнення селянина було введення т. зв. сучасної колективізації. Але український селянин все ж таки не здавав своїх позицій, сільським менш незалежний хоч куцою економіки. Для цього український селянин розбудував своє карловате господарство на своїй присадибній ділянці, а на працю в колгосп багато терпів, бо відчувалася відсутність в робітничій силі.

Совєти почали зменшувати розмір присадибної ділянки, щоб примусити селянина-кооперативника віддавати більше часу на працю в колгоспі. Та питання недостатності робітничої сили в колгоспі стало дуже гострим і більшовики пішли на останній крок. Під знаком добровільності (у Совєті все переводиться „добровільно“) Совєти устали сучасного диктатора Хрущова „рекомендували“ (читай наказували) колгоспам скоротити до мінімуму або й зовсім відібрати присадибну землю від тих селян, що мало виробляли трудоднів в колгоспі, або не виявляли активності в праці колгоспного виробництва, або коли хто з членів родини залишив колгосп і перейшов на працю до міста. Таким чином селянська присадибна ділянка на сьогодні в Україні майже скрізь знищена.

Селянин-кооперативник переходить отже в стан пролетаря, щоб не вмерти від голодної смерті, примусений віддавати всю свою працю колгоспу, за що одержував і одержуватиме малу оплату, бо лівину частину урожаю колгоспу забирає держава.

26-го квітня 1958 р. проф. М. Величківський прочитав другу частину своєї доповіді на тему „Реорганізація Машино-Тракторних Станцій в СРСР як кінцевий етап закріпачення селянства“. Прелесент висвітлює в цій доповіді роль МТС в колгоспному виробництві, зазначаючи, що скасування МТС та продаж машин колгоспам з логічним кінцевим етапом закріпачення селянства за колгоспом та остаточним переведенням селянина-кооперативника зі стану більш менш економічного в державний міліт незалежного — в стан справжнього робітника на совєтському державному підприємстві, який ні в колгоспі, до всього цього держава примушувала селян купувати за свої гроші машини від державної установи МТС для друку державної установи, якою в на сьогодні кожний колгосп.

В соціалістичній країні с селянини нині повністю спроторизований.

Доповідь була ілюстрована цифровим матеріалом.

Н. П.

Н. П.

Н. П.

Н. П.

Н. П.

Н. П.

Н. П.

Н. П.

Н. П.

Н. П.

ОЛЕСА ЗЕПКО

(Посмертна згадка)

Олеся Зепко — довголітній член Бр. Сош. Св. Духа, Відд. 295 УНСОУ в Акрон, Огайо, помер 16-го травня 1958 р. в 69-му році життя. Покійний народився 9-го вересня 1889 р. в селі Красна, повіт Коросно, Галичина. Приїхавши до ЗДА в 1906 році, як молодий хлопець від перших днів знав інтересуватися українськими справами, чим вистеляв собі дорогу до знання і пошани поміж українцями і другими національностями.

До Акрону прибув 1915 р., і в коротці став членом повітського загального Відділу УНС, в котрім при першій нагоді прийняв уряд, котрий сповняв чесько до останніх днів, бо бл. п. Олеся Зепко все згадував, що се єсть честь для людини бути урядником такої запомогої організації як УНСОУ.

Як добрий союзовець і відданий урядник був вибраною УНС. Інтересувався також і

сею 24-ю конвенцією і як довірний організатор приїждив в більшу кількість членів, котрим він дуже тішився, а навіть не менше як своєю власною донькою, котра в часі його смерті була заступницею головного прелесника УНС.

Покійний лишив в смутку жону Анастасію; доньку Ану МекГовен; Геновфу Жеребняк і 4 онуки, три брати: Івана, Константина і Николая в ріднім краю; одну сестру Наталію Русіно в Алі-квіппа, Па., і много рідні, тут в Америці і в ріднім селі.

Похорон відбувся 19 травня з дому жалоби до укр. грек.-кат. церкви Сош. Св. Духа при участі рідні, членів Бр-ва і численної участі громадян та зинишних на цвинтар Святого Хреста, де прибрала йому земля пером буде на віки. В. С. П.

В. Пулк секретар

DANCE

sponsored by

GARDEN STATE COUNCIL
UKRAINIAN CATHOLIC YOUTH LEAGUE
Saturday, June 28, 1958

at ST. ELIAS HALL
Romanowski and High Streets,
CARTERET, N. J.

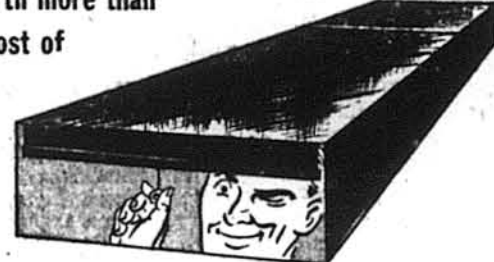
Music by K-DETS ORCHESTRA

Donation — \$1.00

9 11 77

THE PRIVACY ALONE

is worth more than
the cost of

A SAFE DEPOSIT BOX:

В дома і в біорі бистрі очі можуть нехотіти завважити Ваші цінні речі, хоч вони „добре заховані“. В наших банках, не інші очі, лише Ваші, бачуть „аміт“ Вашої скриньки — SAFE DEPOSIT BOX. Тут також Ваші цінності є добре сторожені від вогню і крадіжів. — Чому, отже, не випозичити вже тепер скриньки „Safe Deposit Box“? Це коштує тижнево заледве центи.

HUDSON COUNTY NATIONAL BANK

IN JERSEY CITY

Montgomery at Washington St.
• Jackson at Wilkison Ave.
• Central Ave. near Bowers St.
• Pavonia Ave. at Grove St.
• 40 Journal Square

Відкрито:

• в ПОНЕДІЛОК вечором

IN BAYONNE

• Broadway at 23rd Street
IN GUTTENBERG
• 68th St. at Bergenline Ave.
IN HOBOKEN
• River at First St.

Відкрито:

• у П'ЯТНИЦЮ вечором

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Вне відкрито

30-го ТРАВНЯ 1958 р.

ЛІТНИЙ СЕЗОН НА
СОЮЗІВЦІ

на оселі УНСОУ в горах Кетскіл в Кергонксон, Нью-Йорк.

ЗНИЖЕНІ ЦІНИ в місяці червні.

Гарні відновлені кімнати. — Знаменита кухня. Купальний басейн.

Відповідні культурні та розвагові імпрези. З уваги на великий рух в сезоні найкраще зарезервувати місце заздалегідь, виповнюючи виншу формуляр (по-англійськи) та пересилаючи його на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N. Y.

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE
Kerhonkson, N. Y. — Telephone: 5641

Name
Address
Enclosed is reservation deposit \$..... for persons
1. 3.
2. 4.
Date of arrival Time
for weeks.

ДРУГИЙ З'їзд

Товариства Українських Інженерів Америки і
Українського Технічного Товариства Канади

відбудеться 30-го і 31-го серпня 1958 р. в Нью-Йорку

ПОДРОБИЦІ В ЗАПРОШЕННЯХ.

Page 10